

Høringsinnspill

Representantforslag 148 S (2025–2026) – Forslag om etablering av et statlig mineralselskap

Fra: Norsk Industri

Norsk Industri vil innledningsvis understreke at vi er positive til at Stortinget retter økt oppmerksomhet mot mineralnæringen og dens strategiske betydning. Kritiske og strategiske mineraler er avgjørende for sikkerhet, industriell produksjon og den grønne omstillingen – både i Norge og i Europa. Europa er i dag sterkt avhengig av import fra tredjeland, særlig Kina, og sårbarheten i globale verdikjeder er blitt tydelig de senere årene. I dette bildet spiller Norges mineralressurser en viktig rolle.

Norsk Industri deler vurderingen av at Norge står overfor et historisk handlingsrom, blant annet som følge av store funn som på Fensfeltet, og at dette forutsetter en tydelig og langsiktig nasjonal strategi. Samtidig vil vi fremheve at mineralnæringen er en særskilt kapitalintensiv næring, preget av høy risiko og svært lange tidshorisonter. Det kan ta 10–20 år fra et prosjekt starter opp til kommersiell produksjon er i gang. Dette stiller særskilte krav til rammevilkår, kapitaltilgang og regulatorisk forutsigbarhet.

På denne bakgrunn ønsker Norsk Industri statlig oppmerksomhet og bistand til mineralnæringen velkommen. Myndighetene har en viktig rolle i å legge til rette for at prosjekter kan realiseres, at verdikjeder utvikles i Norge, og at ressursene forvaltes på en ansvarlig og langsiktig måte.

Samtidig mener Norsk Industri det er avgjørende at diskusjonen om statlig engasjement ikke snevres inn til kun å handle om opprettelsen av ett statlig mineralselskap. Det finnes flere mulige virkemidler som bør vurderes og utredes parallelt, og som i sum kan gi større effekt for næringen.

Blant aktuelle tiltak er:

- etablering av statlige fond eller investeringsordninger rettet mot mineralprosjekter
- risikolån, garantier eller andre finansielle instrumenter som kan redusere kapitalbarrierer i tidlig fase
- samspill med eksisterende virkemiddelapparat
- forbedrede og mer forutsigbare regulatoriske rammer, særlig knyttet til konsesjonsprosesser og arealtilgang
- tiltak som støtter utvikling av hele verdikjeder, inkludert videreforedling og prosessindustri i Norge

Norsk Industri mener private aktører fortsatt vil være helt avgjørende for utviklingen av mineralnæringen. Statens rolle bør derfor i stor grad være å være tilrettelegger, medeier der det er hensiktsmessig, og risikoreduserende partner – ikke nødvendigvis å være operatør alene.

Avslutningsvis vil Norsk Industri understreke viktigheten av at eventuelle tiltak utformes slik at de styrker konkurransekraften, bidrar til raskere realisering av prosjekter og gir økt verdiskaping i Norge. Vi ser frem til en bred og åpen diskusjon om hvilke virkemidler som samlet sett best kan bidra til å utvikle en sterk, bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig norsk mineralnæring.